

र (सु) सोनः A kind of garlic; cf. लसोन.

रस्य *a.* Juicy, savoury, sapid, palatable; रस्याः स्निग्धाः स्थिरा हृद्या आहाराः सात्त्विकप्रियाः Bg. 17. 8. -स्यम् Blood.

रस्नम् A thing, object. -*m.* [रसेः नित् कित् Un 3. 12] A horse. -स्ना A tongue.

रह् 1 P., 10 U. (रहति, रहयति-ते, रहित) To quit, leave, abandon, forsake, desert; रहयत्यापदुषेत्मायतिः Ki. 2. 14; 9. 16; रहयति वृषं स्वार्थपरता Mu. 3. 4; Māl. 9. 8; Mv. 1. 44.

रहणम् [रह-ल्युट्] Desertion, quitting, separation; सहकारवृत्ते समये सहकार रहणस्य के न सस्मार पदम् Nalod. 2. 14.

रहस्य *n.* [रह-असुन् Un 4. 222] 1 Solitude, privacy, loneliness, retirement, secrecy; अथ राजा दशरथः कदाचि-द्रहसि स्थितः A. Rām. 2. 2. 1; रहसि रमते Māl. 2. 2; R. 3. 3; 15. 92; Pt. 1. 138. -2 A deserted or lonely place, hiding-place. -3 A secret, mystery; कथ्यतां न रहां यदि Bhāg. 9. 9. 19. -4 Copulation, coition. -5 Truth. -6 Swiftmess. -7 A privity. -*ind.* Secretly, clandestinely, privately, in private or secret; अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्संगतं रहः Ś. 5. 24; oft. in comp.; वृत्तं रहःप्रणयमप्रतिपद्यमाने 5. 23.

रहस्य *a.* [रहसि-भवः यत्] 1 Secret, private, clandestine; रहस्यं च प्रकाशं च यद् वृत्तं तस्य धीमतः (कथय) Rām. 1. 2. 33; रोमाणि च रहस्यानि सर्वाण्येव विवर्जयेत् Ms. 4. 144. -2 Mysterious. -स्यम् 1 A secret (fig. also); स्वयं रहस्यभेदः कृतः V. 2. -2 A mystic spell or incantation, the mystery (of a missile); सरहस्यानि जुम्भकास्त्राणि U. 1. -3 The mystery or secret of conduct, mystery; रहस्यं साधूना-मनुषधि विशुद्धं विजयते U. 2. 2; सरहस्यो धनुर्वेदः Bhāg. 1. 7. 44. -4 A secret or esoteric teaching, a mystic doctrine; भक्तोऽसि मे सखा चेति रहस्यं ह्येतदुत्तमम् Bg. 4. 3; साज्ञोपाज्ञोपनिषदः सरहस्यः प्रदीयताम् Rām. 1. 55. 16. -5 An Upaniṣad; चतुर्भ्यः सरहस्येभ्यो वेदेभ्यो ह्यधिकं यदा Mb. 1. 1. 272; Ms. 2. 165. -स्यम् *ind.* Secretly, privately; अनभिख्यातदोषस्तु रहस्यं व्रतमाचरेत् Y. 3. 300 (where it may be taken as an adj. also). -Comp. -आख्यायिन् *a.* telling a secret; रहस्याख्यायीव स्वनसि मृदु कर्णान्तिकचरः Ś. 1. 23. -त्रयम् the three categories of Rāmānuja school-ईश्वर, चित् and अचित् composing the universe. -भेदः, विभेदः disclosure of a secret or mystery. -व्रतम् 1 a secret vow or penance. -2 the mystic science of obtaining command over magical weapons.

रहित *p. p.* [रह-कर्मणि क्] 1 Quitted, left, abandoned, deserted. -2 Separated from, free from, deprived or destitute of, without (with instr. or at the end of comp.); रहिते भिक्षुभिर्ग्रामे Y. 3. 59; गुणरहितः; सत्वरहितः &c. -3 Lonely, solitary. -तम् Secrecy, privacy; नोपासितव्यौ रहिते कदाचित् Mb. 3. 234. 10. -Comp. -असुर *a.* destitute of divinity. -आत्मन् one without आत्मा (*i. e.* शून्यात्मा); शंसन्तु कृष्णपदवीं रहितात्मनां नः Bhāg. 10. 30. 9,

रहीभूत *a.* In privacy with; दृष्ट्वा दयितया सार्धं रहीभूतं दशाननम् Bk. 8. 55 'retired'.

रहाटः 1 A minister. -2 A spring. -3 A ghost.

रा 2 P. (राति, रात) To give, grant, bestow; वयं ते अयं ररिमा हि कामम् Rv. 3. 14. 5; स रातु वो दुश्चयवो भावुकानां परंपराम् K. P. 7; Bhāg. 8. 3. 19.

राका [रा-क तस्य नेत्वम् Un 3. 40] 1 The full-moon day, particularly the night; दारिद्र्यं भजते कलानिधिरयं राका-धुना म्लायति Bv. 2. 72, 94, 165, 175; 3. 11; राकायामकलङ्कं चेदमृतांशो भवेद्वपुः K. P. -2 The goddess presiding over the full-moon day. -3 A girl in whom menstruation has just commenced. -4 Itch, scab. -5 N. of the mother of खर and शूर्पणखा. -6 N. of a river; L. D. B. -Comp. -ईशः 1 full moon; दृष्टं वनं कुमुदितं राकेशकरराजितम् Bhāg. 10. 29. 21. -2 N. of Śiva. -चन्द्रः, -पतिः, -रमणः full moon; राकापतिर्जेयति Bv. 2. 54; राकारमणस्य हन्त साम्राज्यम् 2. 150.

राक्षस *a.* (-सी *f.*) [राक्ष इदम् अण्] Belonging to or like an evil spirit, demoniacal, partaking of a demon's nature; मुनयो राक्षसीमाहुर्वाचमुन्मत्तदृश्योः U. 5. 30; ततस्तद्राक्षसं सैन्यम् Rām. 3. 22. 17; राक्षसीमासुरीं चैव प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः Bg. 9. 12. -सः 1 A demon, an evil spirit, a goblin, fiend, imp. -2 One of the eight forms of marriage in Hindu Law, in which a girl is forcibly seized and carried away after the defeat or destruction of her relatives in battle; इत्वा लिखा च भित्वा च क्रोशन्तीं रुदतीं गृहात् प्रसह्य कन्याहरणं राक्षसो विधिरुच्यते ॥ Ms. 3. 33; राक्षसो युद्धहरणौत् Y. 1. 61. (Kṛiṣṇa carried away Rukmiṇī in this manner.) -3 One of the astronomical Yogas. -4 N. of a minister of Nanda, an important character in the Mudrārākṣasa. -5 A king of the Rākṣasas. -6 N. of the 30th Muhūrta. -7 N. of a संवत्सर. -सी 1 A female demon. -2 Lankā or Ceylon. -3 Night. -4 A larger tooth, tusk. -Comp. -इन्द्रः N. of Rāvaṇa. -ग्रहः N. of a particular insanity or seizure. -मः N. of Rāma.

राक्षा See लक्षा; (perhaps an incorrect form).

राख् 1 P. (राखति) 1 To be dry. -2 To adorn. -3 To prevent, ward off. -4 To be able. -5 To suffice, be competent.

राखडी A kind of ornament.

रागः [रञ्ज्-भावे घञ् नि-नलोपकुत्वे] 1 (a) Colouring, dyeing, tinging. (b) Colour, hue, dye; वचस्तत्र प्रयोक्तव्यं यत्रोक्तं लभते फलम्। स्थायीभवति चात्यन्तं रागः शुक्रपटे यथा ॥ Pt. 1. 33. -2 Red colour, redness; अधरः किसलयरागः Ś. 1. 21; Śi. 8. 15; Ki. 16. 46. -3 Red dye, red lac; रागेण बालारुणकोमलेन चूतप्रवालोल्लसलंकार Ku. 3. 30; 5. 11. -4 Love, passion, affection, amorous or sexual feeling; मल्लिनेऽपि रागपूर्णम् Bv. 1. 100 (where it means 'redness' also); Śi. 17. 2; अथ भवन्तमन्तरेण कीदृशोऽस्या वृष्टिरागः Ś. 2;